BETICO CROES (1938-1986)

Vader status aparte

Door onze redacteur
FRANS KOK

DEN HAAG, 26 nov. — „Ik voel me als Churchill na de Tweede wereldoorlog" zei Betico Croes bitter toen zijn partij in november vorig jaar de absolute meerderheid verloor en het duidelijk was dat hij niet als eerste minister-president van het zelfstandige Aruba de geschiedenis zou ingaan. Net als de Britse oorlogsleider werd hij door de kiezers in de steek gelaten nadat hij zijn grote strijd, het binnenhalen van de status aparte, had gewonnen.

Gedurende vijftien jaar heeft hij het politieke leven op het eiland beheerst. Hij was de kampioen van de kleine man op het platteland en wist de emoties vaak tot grote hoogten op te zwepen door de overheersing door Curaçao aan de kaak te stellen. Tegelijk was hij iemand met charisma en „grandeur" die goede contacten onderhield met staatshoofden en regeringsleiders uit de regio. In Nederland bleef hij net zolang pleiten voor een eigen status van Aruba dat het kabinet-Lubbers in maart 1985 niet anders kon doen dan toegeven.

Zijn verdiensten op het staatkundige vlak worden ook door zijn politieke tegenstanders erkend. Maar zijn vrijwel onbeperkte macht had ook schaduwzijden. Hij had zich laten benoemen tot „algemeen adviseur" van het eilandbestuur, een functie waarin hij zich aan niemand hoefde verantwoorden maar toch tot in detail het beleid bepaalde. De vriendjespolitiek , een oud verschijnsel in zo'n kleine gemeenschap, vierde hoogtij. Tegenspraak kon hij moeilijk dulden, met als gevolg dat zijn kritische partijgenoten uit de MEP hem de een na de ander de rug toekeerden. De sluiting van de Lago-raffinaderij en het instorten van de economie deden de kiezersgunst definitief omslaan.

Zijn rol bij de emancipatie van het vroeger wat slaperige Aruba en zijn bijdrage aan het gegroeide zelfbewustzijn op het eiland zijn echter onomstreden. „El lider maksimo" werd hij op het hoogtepunt van zijn macht genoemd. Door het auto-ongeluk op 31 december vorig jaar heeft hij de realisatie van zijn status aparte echter niet meer bewust kunnen meemaken.